

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

PHILOLOGY

**РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ
ФІЛОЛОГІЇ**

Студентський науковий вісник

Рівне – 2020

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології

УДК 81'243

А 43

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології: Студентський науковий вісник. Рівне: РДГУ. 2020. 98 с.

Редакційна колегія:

Ніколайчук Г.І., кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету іноземної філології, РДГУ.

Михальчук Н.О., доктор психологічних наук, завідувач кафедри практики англійської мови, РДГУ;

Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

Рецензент:

Воробйова Л.М., кандидат філологічних наук, професор кафедри теорії та історії світової літератури РДГУ.

Упорядник випуску:

Воробйова І.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови, РДГУ.

Розглянуто й затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови РДГУ (протокол № 3 від 10.03.2020 р.).

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол No 2 від 27.02.2020 р.).

(с) РДГУ, 2020

To help young children improve their pronunciation Dunn advises: “It is important to draw children’s attention to mouth movements and to let them feel as well as hear the difference between voiced and voiceless sounds by putting their fingers on their throats“ [2, 62].

It could be assumed that if there are difficulties in pronouncing certain phonemes, the need arises to eradicate incorrect pronunciation. Therefore, such practice is advisable. One way to do this is through drilling, as mentioned above, or the use of minimal pairs. These are based on identifying different sounds and comparing them to similar ones, for example:

/p/ and /b/ Pete – beat	/θ/ and /ð/ think - the
/f/ and /v/ fast – vast	/tʃ/ and /dʒ/ choke - joke
/ʃ/ and /ʒ/ shun – vision	/k/ and /g/ core - gore
/t/ and /d/ to – do	/s/ and /z/ Sue – zoo

We have attempted to outline some aspects of pronunciation, focusing on teaching young Ukrainian learners. To sum up, there are numerous ways how to teach pronunciation to young learners. Naturally, such list can be extended, but it could represent a starting point for practising teachers or those in training wishing to include pronunciation issues in their lessons.

REFERENCES

1. Doff A. Teach English: A training course for teachers. Cambridge : Cambridge University Press, 1988. 139 p.
2. Dunn O. Beginning English with Young Children. London : Macmillan Publishers, 1983. 89 p.
3. Kelly G. How to Teach Pronunciation. Harlow : Pearson Longman, 2001. 160 p.
4. Kenworthy J. Teaching English Pronunciation. New York : Longman Publishing Group, 1987. 164 p.
5. Nunan D. Designing Tasks For The Communicative Classroom. Cambridge : Cambridge University Press. 2004. 224 p.
6. Roach P. English Phonetics and Phonology: A practical course. Cambridge : Cambridge University Press. 2012. 262 p.
7. Scott W.A., Ytreberg L.H. Teaching English to Children. New York : Longman Publishing Group, 1990. 115 p.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Перішко І.В.

Мудрик І.Г.

*Рівненський державний гуманітарний університет
Рівне*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

Англійська мова вже давно завоювала у світі статус міжнародної та успішно функціонує у різних сферах життя людей, як засіб передачі інформації. Часто нею користуються під час бізнес-зустрічей, політичних переговорів, конференцій, з’їздів, в освітньому процесі задля налагодження комунікації, розширення іноземних зв’язків, зміцнення міжнародних відносин та набуття іншомовного досвіду. Саме тому одне з найактуальніших та найважливіших завдань школи ХХІ століття – запровадження комплексної ефективної системи навчання англійської мови.

Аби процес навчання лексики іноземної мови в старшій школі був успішним необхідно враховувати ряд чинників серед яких – лінгвістичний та соціально-психологічний компоненти.

Особливостями процесу навчання лексики іноземної мови займалися С. Король [2], С. Ніколаєва [3], Л. Сажко [5] та інші.

Мета статті – з'ясування особливостей процесу навчання лексики учнів старшої школи з урахуванням їх соціально-психологічних особливостей та інтересів.

Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти України передбачає формування в учнів соціокультурних, академічних та соціально-психологічних здібностей; умінь і навичок застосування здобутих знань у практичних ситуаціях; пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища; ключових і предметних компетентностей, серед яких – спілкування державною, рідною та іноземними мовами [3, 11].

Саме у старшій школі (10-11 класи) систематизується та узагальнюється мовний досвід учнів, набутий ними на попередніх етапах вивчення іноземної мови. Методи і види навчальної діяльності учнів все більше набувають форм, наближених до реального життя. Широко використовуються творчі, проектні, групові, інтерактивні форми роботи. Зміст освіти диференціюється відповідно до профілю навчання.

Л. Сажко [5] зазначає що, старша школа є завершальною у процесі оволодіння учнями іноземного мовлення. Рівень навичок та вмінь усного та писемного мовлення, якого було досягнуто на попередніх етапах навчання, має бути підвищено. Велика увага на цьому етапі приділяється усному мовленню, яке набуває нових якісних рис змістовності, природності та інформативності. Важливе місце у старшій школі у процесі навчання іноземної мови відводиться читанню. Тексти для читання мають бути складнішими у порівнянні із попереднім етапом. При навчанні читання формуються вміння читати суспільно-політичні тексти з метою отримання повної та основної інформації. Щодо письма, учні повинні оволодіти вмінням складати план, тези до усного повідомлення, писати анотації та резюме до прочитаного тексту та робити письмові повідомлення відповідно до вимог [5, 231-232].

У цей період навчання з'являються професійно спрямовані лексичні одиниці відповідно до певної галузі знань; збільшується робота з формування пасивного лексичного мінімуму у процесі самостійного читання; зростає обсяг самостійної роботи учнів з новою лексикою та удосконалюються прийоми використання двомовних та одномовних словників. У межах тих самих сфер, що вивчалися попередньо, поглиблюється тематика ситуативного спілкування: я, моя сім'я, друзі (особистість, стосунки з товаришами, взаємодопомога, риси особистості, види особистісних стосунків, батьки і діти, толерантне ставлення до оточуючих, емоції, права та обов'язки молоді, толерантність, гуманність, благодійність); дозвілля і спорт (роль спорту в житті суспільства, спортивні події, спортивне обладнання, дозвілля, міжнародні спортивні змагання, олімпійські чемпіони); харчування (національна кухня країн, мова, яких вивчається та України, національні страви, уподобання, заклади громадського харчування, культура харчування); природа і погода (природні катастрофи, види природних катаклізм, організації із захисту навколишнього середовища); мистецтво (вплив мистецтва на естетичний розвиток людини, види мистецтва, відомі художники та їх роботи, візит до музею, відвідування виставки чи галереї, жанри живопису, опис картини); наука і технічний прогрес (сучасні технології та засоби комунікації, комп'ютерне обладнання та основні операції, розвиток науки та техніки в Україні та за її межами, галузі науки, технічна термінологія, інструкції); шкільне життя (освіта в Україні та за кордоном, заклади освіти, випускні іспити); робота і професії (сучасні професії, престижні професії в Україні та за кордоном, плани на майбутнє); кіно, театр, телебачення (фільми, вистави, телепрограми, фестивалі; характеристика фільму, вистави, телепрограми.); Україна у світі; міжнародні організації (ЄС, ООН, Рада Європи); міжнародні програми; подорож Україною та країнами, мова яких вивчається; правова лексика [4, 220].

Відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, існує шість рівнів володіння англійською мовою – від A1 до C2 [1, 4]. За умовами навчальної програми з іноземних мов, наприкінці одинадцятого класу учні загальноосвітніх навчальних закладів повинні досягти рівня B1. Зазначимо, важливим є, аби вчитель забезпечував систематичне повторення раніше вивчених лексичних одиниць на всіх ступенях навчання.

Рівень B1 вважається рубіжним, адже звичайний учень старшої школи з одного боку, повинен вільно вступати в дискусію та вміти підтримати розмову на побутові теми, висловити власну думку за допомогою широкого спектру мовленнєвих засобів за неформальних обставин,

проте, з іншого боку – не виключається можливість зіштовхнутися із проблемами формулювання чітких та зрозумілих речень, паузами, помилками під час аргументування тверджень тощо.

Як правило, однією з першопричин зазначених труднощів є недостатньо сформований або відсутній базовий активний чи пасивний словниковий запас. Наприкінці одинадцятого класу лексичний мінімум (активний та пасивний словник) учня повинен становити щонайменше 2500 слів. Тому вчитель англійської мови зобов'язаний забезпечити лінгвістичний компонент змісту навчання старшокласників – формування вокабуляру, необхідного для досягнення рівня B1 та успішного складання іспитів.

Соціально-психологічний компонент передбачає врахування фізіологічних, інтелектуальних, психологічних особливостей дітей певної вікової категорії (15-17 років). Дослідження психологів свідчать, що одна з найхарактерніших особливостей старшого підліткового віку – завершення активного віку статевого дозрівання та становлення нервової системи, що сприяє вдосконаленню процесів пам'яті (запам'ятовування, збереження, відтворення), формуванню основних пізнавальних процесів, уміння тривалої концентрації уваги під час засвоєння навчального матеріалу; бажання до експериментування, побудови асоціацій та візуалізації для кращого засвоєння інформації, розвитку гнучкості міркувань тощо. У період ранньої юності учні 16-17 років особливо прагнуть до самостійності, незалежності від батьків та самореалізації: як особистої, так і професійної. Дітям цього віку характерними є – жага до нового, усвідомленість важливості набуття знань та їх ролі у подальшому житті дорослої людини [6, 212].

Специфіка навчання іноземної мови учнів старшої школи визначається також їх віковими характеристиками, врахування яких є обов'язковим задля досягнення цілей, передбачених програмою для учнів 10-11 класів.

Старшокласник має у собі риси підлітка та ознаки юнацького віку. В ньому поєднуються ще дитячість з проявами дорослості. У старшокласників вже складаються принципи поведінки, формується образ власного «Я», свої цінності. Чітко виявляється диференціація інтересів. Ставлення до навчальних предметів стає більш вибірковою, що є результатом вияву їх прагнення до самоствердження, самовираження, можливості відстоювати власну думку. На цьому етапі особливе значення мають комунікативна спрямованість навчання іноземної мови та створення сприятливого психологічного клімату для спілкування. Вчителю важливо відбирати для уроків такий матеріал, що має проблемний характер, спонукає до роздумів, висловлення і відстоювання власної думки, стимулює обмін думками.

На цьому етапі посилюється індивідуалізація процесу навчання іноземної мови, на що впливає різноманітність інтересів та формування профорієнтації. Підвищення почуття відповідальності, свідомого ставлення до навчання відкриває великі можливості для організації самостійної роботи, стимулювання потреби у самоосвіті. Самостійна робота над мовою повинна готувати учнів до самостійного удосконалення володіння іноземною мовою, а саме: розвивати у них вміння працювати з довідковою літературою, іноземними текстами, технічними засобами навчання тощо. Отже у старшій школі стає ще більш актуальним поєднання індивідуальної, парної та групової видів роботи, де вчитель виступає у ролі організатора, фасилітатора, модератора тощо.

Для старшокласників є характерним більш високий рівень комунікативного розвитку: вони досконаліше володіють морфологічними та синтаксичними аспектами мовлення, зв'язністю, логічністю та послідовністю висловлювання. У мовленні старшокласників проявляються вміння аналізувати, робити висновки, прогнозувати. Усі ці особливості необхідно враховувати у процесі навчання іноземної мови. Фізіологічні та психологічні індивідуальні характеристики учнів-старшокласників повинні спонукати вчителя до подачі матеріалу з урахуванням пріоритетів, емоційної атмосфери, прагнень учнів, а також особливостей навчального предмета [6, 212].

Сьогодні в час глобалізації неможливо уявити життя сучасного старшокласника без використання різноманітних гаджетів. Реальне життя все частіше переплітається із віртуальним,

адже більшість учнів старшого шкільного віку не уявляють свого існування без смартфонів, комп'ютерів, планшетів та інших смарт-девайсів, що підвищують імідж серед ровесників, економлять час при пошуку інформації, допомагають підняти настрій та просто відпочити. Оскільки глобальні технології та мережа Інтернет – невід'ємна частина життя сучасних старшокласників, учителі повинні не лише пристосуватися до цих тенденцій, але й змусити їх працювати собі на користь.

Будучи складовою нашого життя сьогодні, глобальна мережа надає інформацію та доступ до знань. Більше того, це дозволяє передавати інформацію та знання. Сьогодні Інтернет у навчанні – це набір послуг та додатків, що включає нові платформи, які дозволяють ділитися, обмінюватися та «використовувати колективний інтелект».

Що стосується викладання іноземної мови, Інтернет-ресурси містять безкоштовне та легкодоступне сховище навчальних матеріалів. Крім того, що всевітня мережа є доступним джерелом інформації, вона забезпечує нові інтерактивні форми спілкування, служить незамінним інструментом дистанційного навчання, і дає чудову можливість використовувати Інтернет-ресурси для розвитку різних мовних навичок.

Вчителі можуть використовувати Інтернет як інструмент інформаційно-технічної підтримки, один із засобів викладання іноземної мови та джерело професійного розвитку.

Всевітня павутина це величезний запас навчальних матеріалів, включаючи відео ресурси, які викликають особливий інтерес у старшокласників. Вважається, що використання веб-сайтів – це одне про найпростіших та найменш стресових способів початку роботи з технологіями на уроці. Хоча насправді це залежить від особистих поглядів та досвіду.

Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на уроках допомагає вдосконалити пізнавальні функції та задовольнити потреби учнів старшої школи. Вчителі можуть планувати інтерактивні та креативні уроки, а також давати завдання, використовуючи різноманітні технології в класі. Вони можуть використовувати ІКТ оцінювання учнів у різних формах. Завдяки впровадженню ІКТ у процес навчання можуть бути покращені навички та компетентності учнів. Тому ІКТ покращує взаємодію учнів та вчителів, покращуючи розуміння критичного змісту.

У ХХІ столітті вчителі дійсно мають усі необхідні ресурси, щоб відмовитись від нудної теорії, багатотомних збірників із застарілими завданнями на користь сучасних оригінальних та креативних методик навчання лексики, що не лише відповідали б вимогам мовного рівня учнів старшої школи, але й могли зацікавити та вмотивувати їх до навчання. Задля досягнення цієї мети слід пам'ятати про забезпечення методологічного компонента змісту навчання лексики, що охоплює необхідні пояснення щодо вибору стратегій, способів вивчення слів та їх ефективного засвоєння на заняттях з іноземної мови та в процесі самоосвіти.

Підсумовуючи подану інформацію, можна виділити такі особливості процесу навчання з іноземної мови учнів старшої школи: здійснення навчання старшокласників із врахуванням принципів послідовності та повторення вивченого матеріалу, використання прийомів, що спонукають до вираження та відстоювання власної думки щодо поставленої проблеми, реалізація принципу індивідуалізації навчання та широке застосування різних форм і видів самостійної роботи, врахування зовнішніх чинників, зокрема вплив технологічного прогресу на процес навчання старшокласників. У процесі навчання лексики в старших класах вчителям необхідно враховувати психологічні особливості учнів та зовнішні чинники, зокрема вплив технічного процесу, аби навчання було цікавим та ефективним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / за ред. С. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Король С.В. Навчання лексичного аспекту іншомовного мовлення студентів-філологів. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2012. Вип. 5.
3. Ніколаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2010. № 2. С. 11-17.

4. Панова Л. С., Андрійко І. Ф., Тезікова С. В. та ін. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 328 с.
5. Сажко Л.А. Навчання другої іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах. *Іноземні мови*. № 4. С. 3-7.
6. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки. – Київ : Академвидав, 2006. 520 с.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Богачик М.С.

Ivanna Nedbailo

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

TEACHING RECEPTIVE TYPES OF SPEECH ACTIVITY BY MEANS OF THE INTERNET RESOURCES AT ENGLISH LESSON IN SENIOR SCHOOL OF INSTITUTIONS OF GENERAL SECONDARY EDUCATION

The Internet creates the conditions for getting any necessary information for teachers and students anywhere in the globe: youth news, articles from newspapers and magazines, required literature, real-time news and more interesting information. Materials found on the Internet can be printed and used in a traditional lesson, even if such use of foreign language learning changes: the Internet user receives up-to-date and authentic information. The popularity of usage Internet resources at English lessons has increased dramatically. This is not only because of the development of technology but also a positive impact on the process of studying. The possibilities are enormous as well. The Internet can be used for many purposes: to form competences of all kinds of communicative skills – listening, reading, writing, speaking; to develop phonetic, lexical, grammatical competencies using the materials of the global network; to motivate and interest students in learning English; to immerse them into intercultural atmosphere.

The topic of the article lies in the sight of teaching receptive types of speech activity by means of the Internet resources widely covered in the works of such scholars as I. Kostikova, H. Bezbarvna [1] J. Coiro [3], K. Mariusz [4], E. Peterson [5] and others.

The main aim of the article is to study the role of the Internet resources in teaching English and to determine the ways of using the Internet at the lessons and to present different Internet resources and the opportunities of each of them.

Developing receptive skills such as listening and reading is a difficult task that requires a lot of time, involment and effort.

The Internet offers a great deal of information, authentic or specifically prepared for ESL/EFL purposes that can be used in foreign language classrooms for reading and listening activities. Thus, exposing students to authentic target language on the topics they are learning about should be a primary objective of foreign language teachers [4]. J. Coiro [3] outlines three types of the texts that the readers encounter online: “nonlinear hypertexts” (i.e., texts with hyperlinks), “multiple-media texts” (i.e., texts with animated images, audio or video clips) and “interactive texts” (i.e., texts which can be coauthored by readers). Each of these text types introduces new challenges for readers, especially for ESL students.

An analysis of the scientific literature made it possible to identify the best ways to use the Internet during the lessons.

The first option is to build a whole lesson based on working online with specific training and information programs. Using the Internet throughout the lesson, usually built on work with educational and information sites, this method is effective when presenting new material or exploring specific

ЗМІСТ

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА ТА ГРАМАТИЧНА СИСТЕМИ МОВИ І МЕТОДИ ЇХ ДОСЛІДЖЕНЬ	4
Бойко В.....	4
Д'яченко Д.	7
Ігнат'єва А.О.	11
Мокрецова А.І.....	16
Пильнєва Н.В.....	21
Поліщук Д.	24
Титечко О.	27
Угринюк Р.В., Ковалюк Р.Д.	29
Угринюк Р.В., Петрук І.О.....	33
Юхимець Д.....	36
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА	39
Браїлко М. І.	39
Пагутяк М.А., Лук'янченко М.П.	42
Созанська Я.Р., Лук'янченко М.П.	44
НОВІТНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	49
Винарчик М.П., Штефуца О.....	49
Anna Hriko	52
Sofiiia Datskiv	55
Olena Yerzhykevych	59
Мазурок О.І.....	63
Tetiana Marach.....	67
Мудрик І.Г.....	71
Ivanna Nedbailo	75
Viktoriia Prokopiuk.....	78
Савчук А.С.	82
Yuliia Terioshyna.....	87
Rodion Furman.....	90
Mariam-Sofiiia Shamsutdynova.....	93
ЗМІСТ	97

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології

СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Відповідальний за підготовку збірника до видання *Воробйова І.А.*

Комп'ютерна верстка *Воробйова І.А.*